



# Hur ska vi minska vår energianvändning?

Antoine Baudoin  
Energi sakkunnig, Klimat och Juridik avdelning,  
Rikskansliet



## Energieffektivisera först!

Sverige har 3e högsta primära energitillförseln per capita år 2024 i EU (+50% jmf. EU)



3e / 27

## Energieffektivisering först – sluta elda för kråkorna!

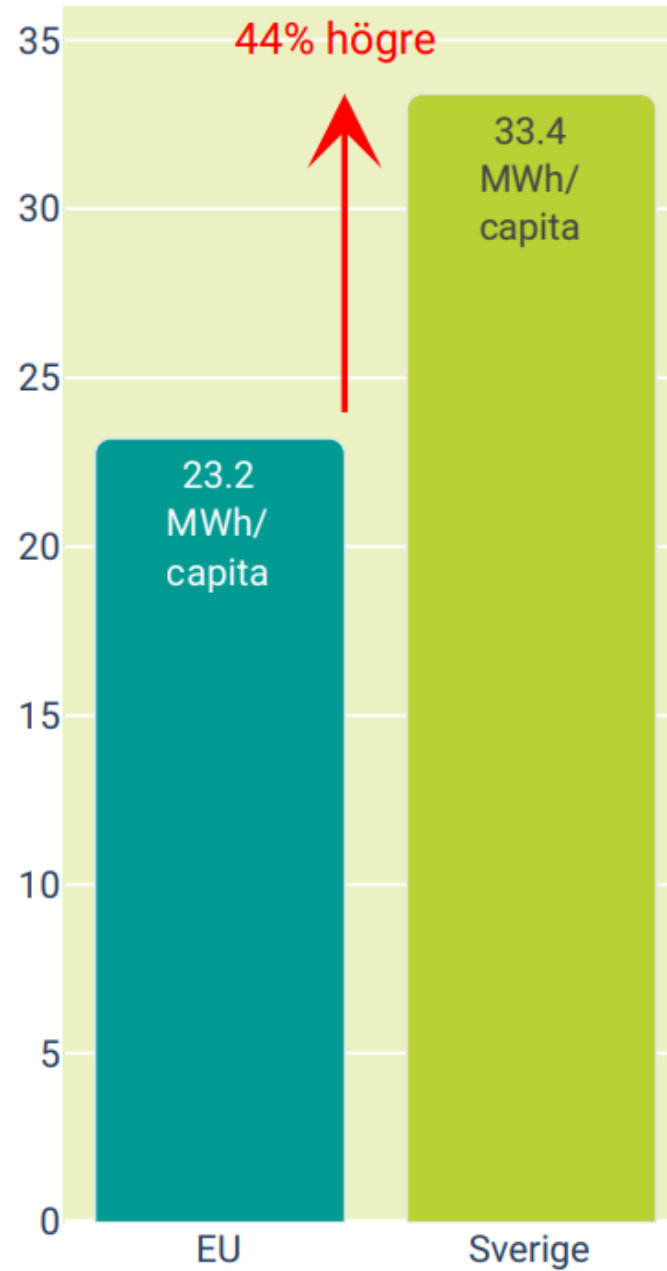
Rapport





Men primär energi  
missgynnar  
kärnkraft.

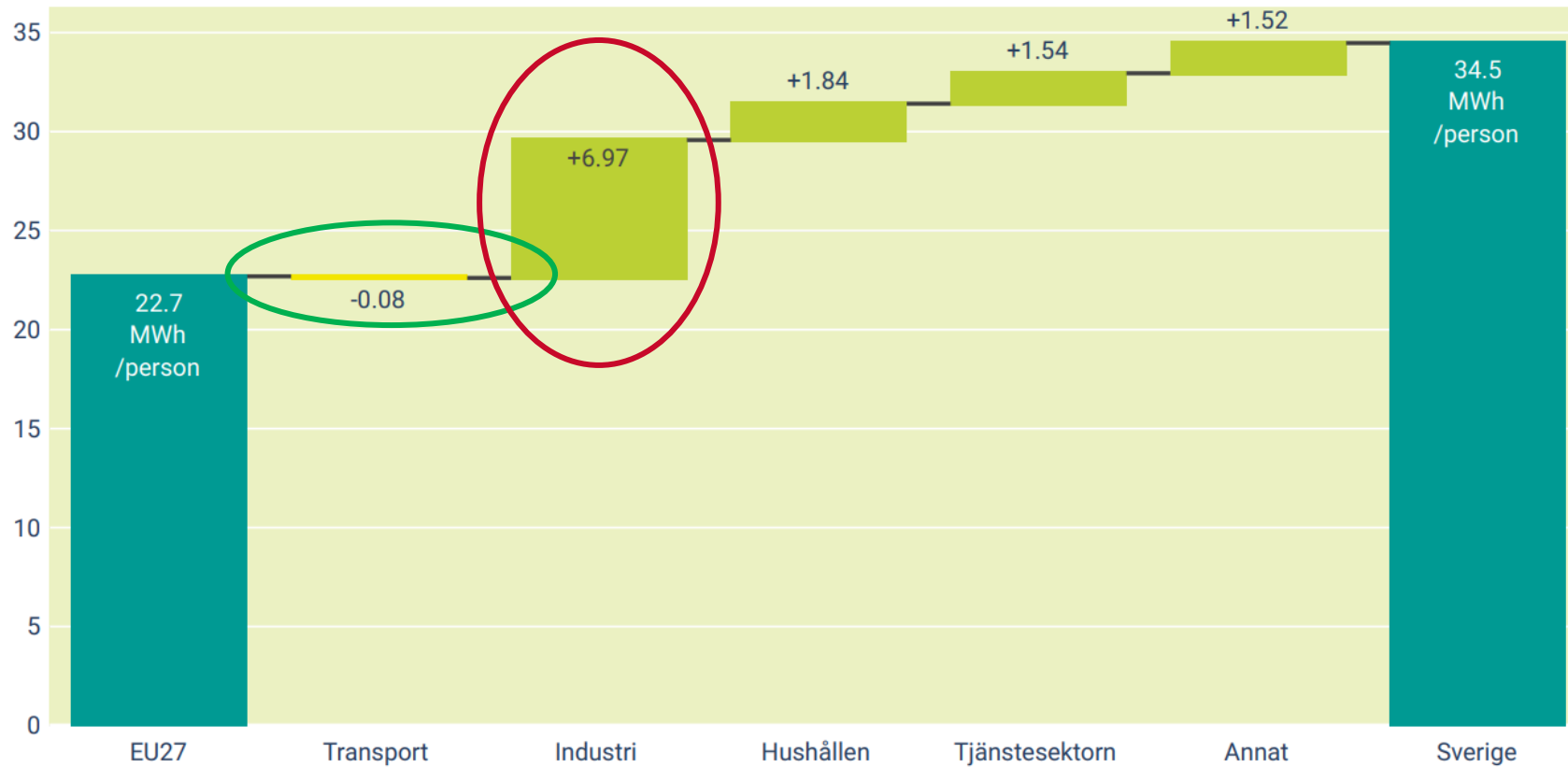
## A. Slutlig energianvändning





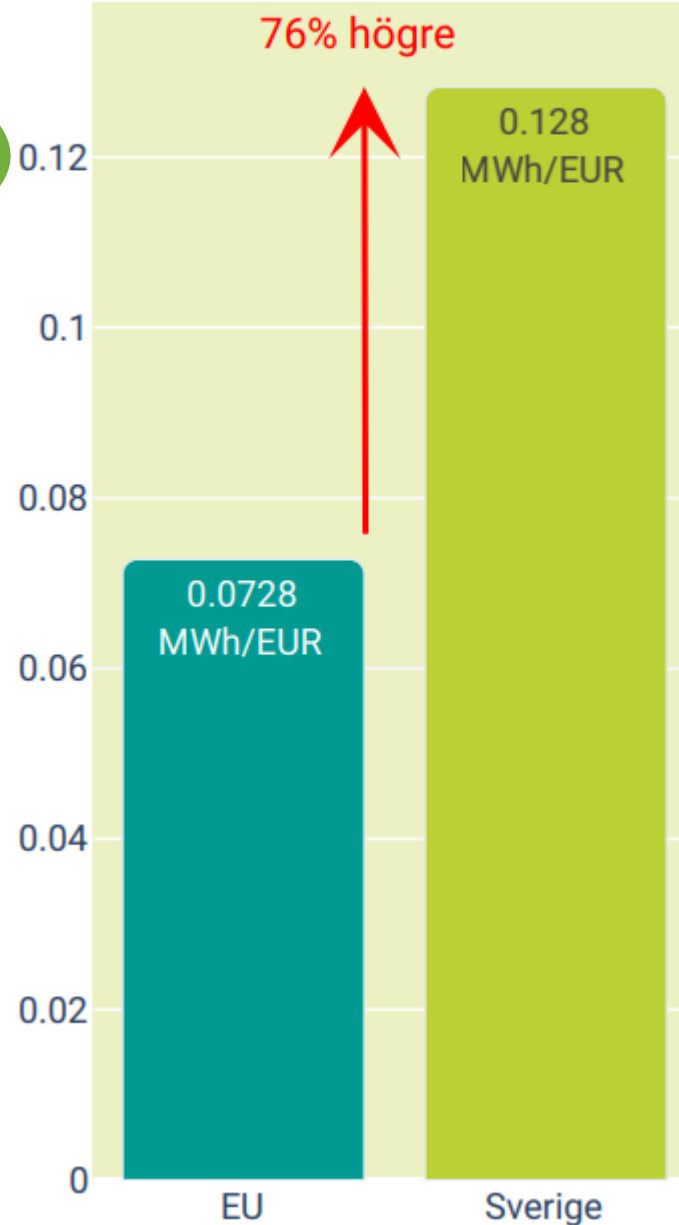
Men primär energi  
missgynnar  
**kärnkraft.**

Men vårt **glesbefolkat**  
och avlångt land  
kräver mycket energi  
för transport.





### C. Energintensitet i industriktorn



Men primär energi  
missgynnar  
**kärnkraft.**

Men vårt  
**glesbefolkade** och  
avlånga land kräver  
mycket energi för  
transport.

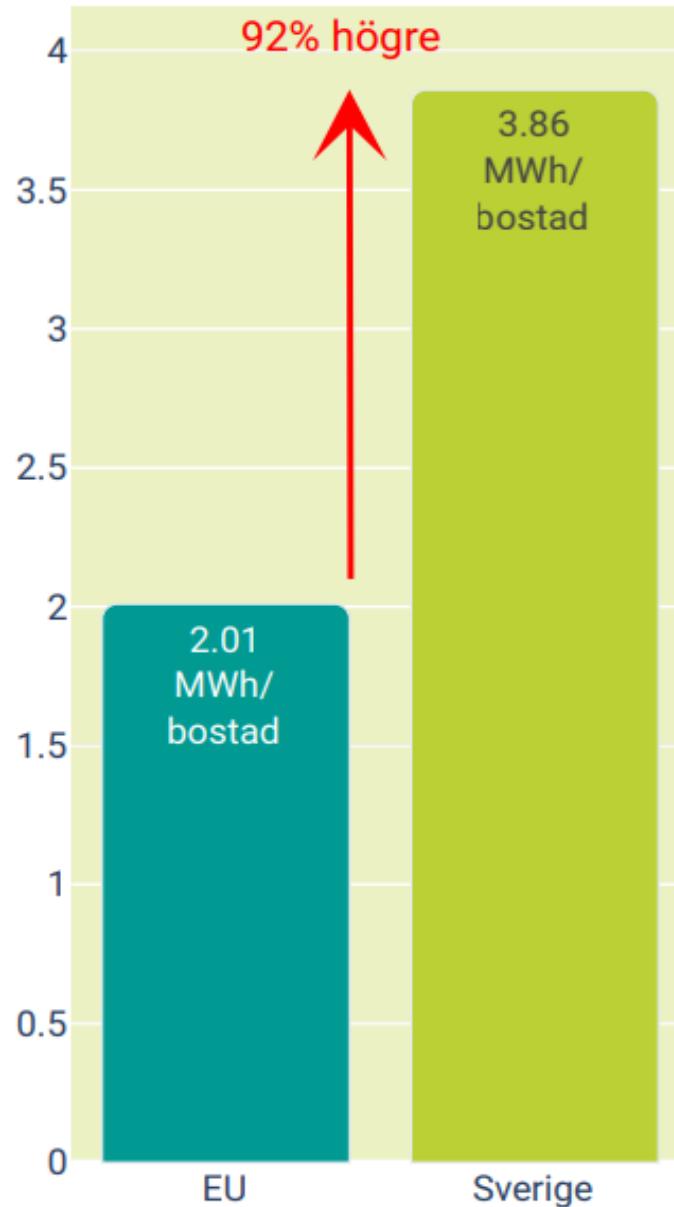
Just det, vi behöver  
mycket energi för vår  
**tunga industri.**



Men primär energi  
missgynnar  
**kärnkraft.**

Just det, vi behöver  
mycket energi för vår  
**tunga industri.**

#### D. Elanvändning per bostad för belysning och elapparater



Men vårt  
**glesbefolkade** och  
avlånga land kräver  
mycket energi för  
transport.

Men vi har ett  
**kallare klimat**, som  
kräver energi för  
uppvärmning av  
bostäder.



# Effektivisering + klimatomställning =

Men vi behöver mycket mer energi för att klara av klimatomställningen

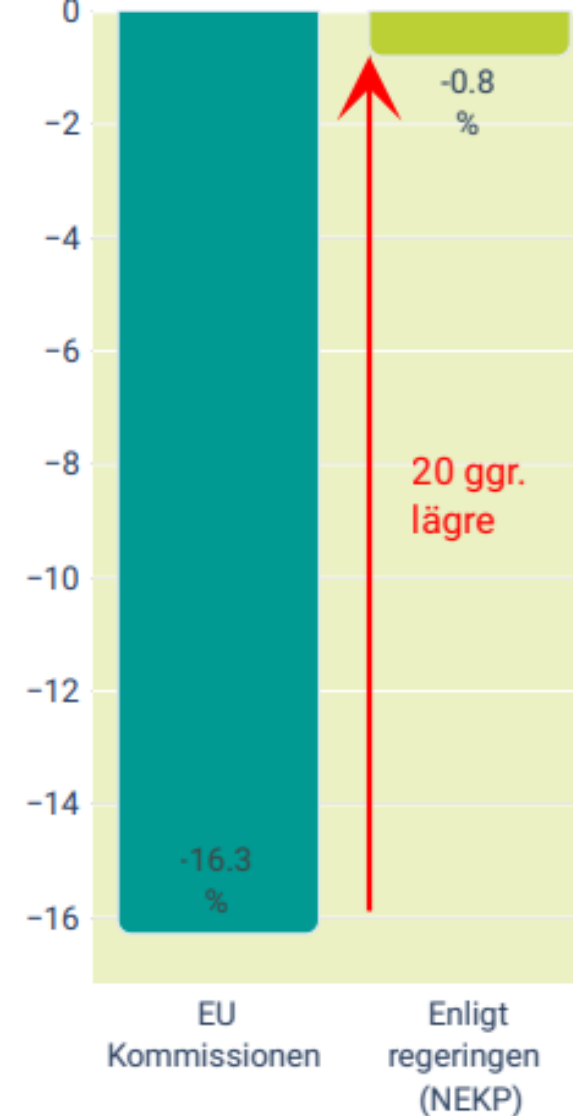
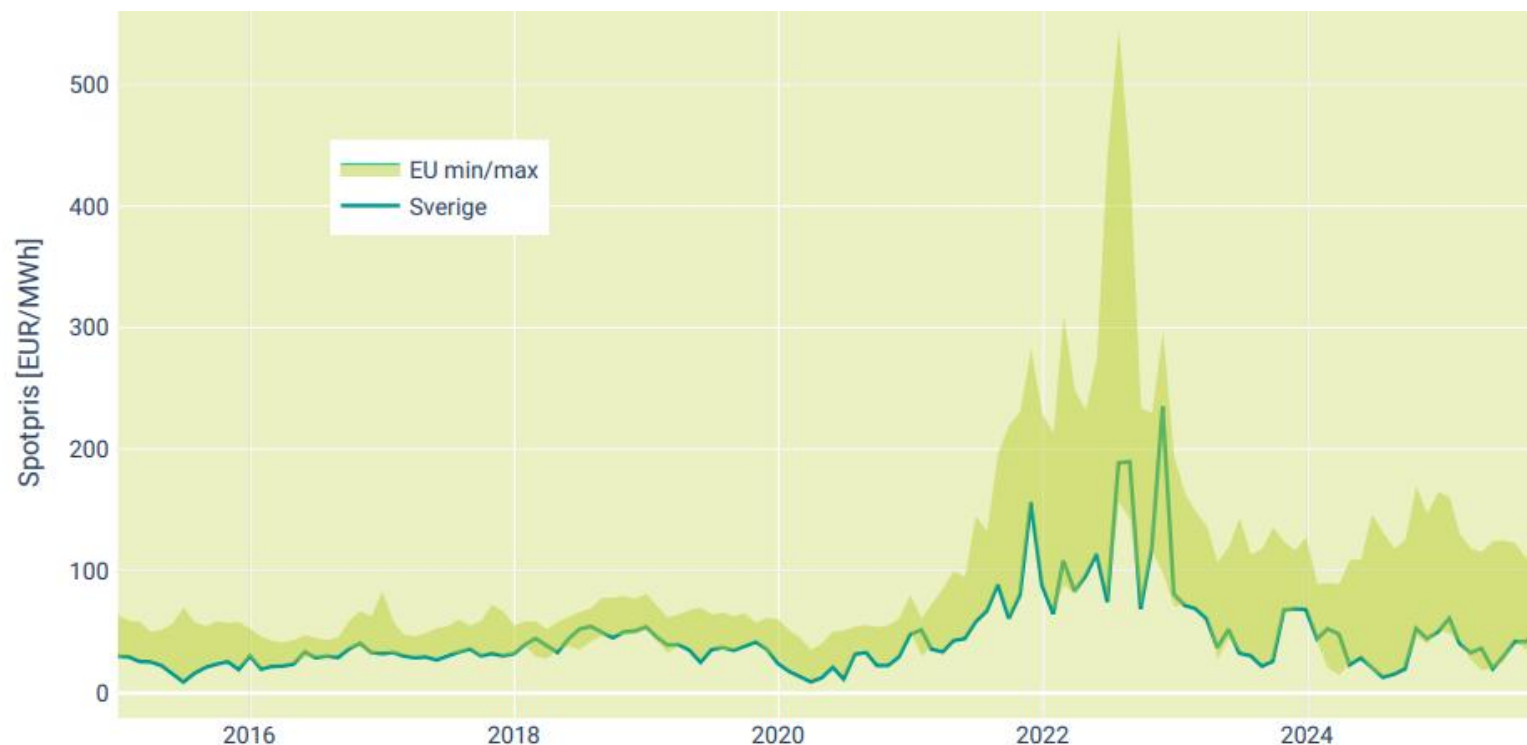




Hur blev det  
så här?

## För svaga incitament

- Låga priser
- Låg politisk vilja



Figur 4: Minskning av energi-  
användning i Sverige fram  
till 2030 (enligt EED)



# 2025 EU ENERGY EFFICIENCY SCOREBOARD

View:

By country

OVERALL

Sector:

Overall

Country:

Sweden

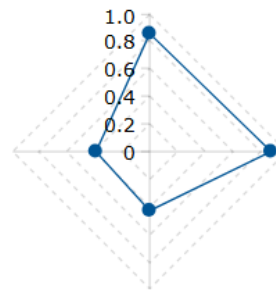
Ranking	Level	Trend	Policies	Combined
Sweden	16 / 27	20 / 27	26 / 27	23 / 27
Highest score (benchmark)	Lithuania	Luxembourg	Luxembourg	Luxembourg

TOP 3 COUNTRIES

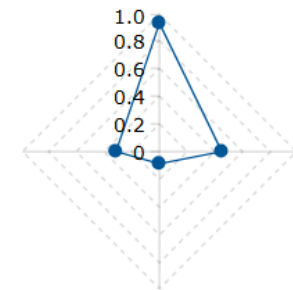
METHODOLOGY

EXPORTS

Transport level



Transport trend



Klimatpolitiska rådet: "Energieffektivisering har varit för lågt prioriterat"

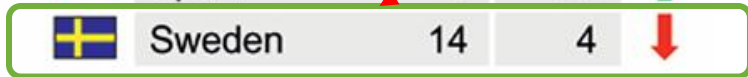
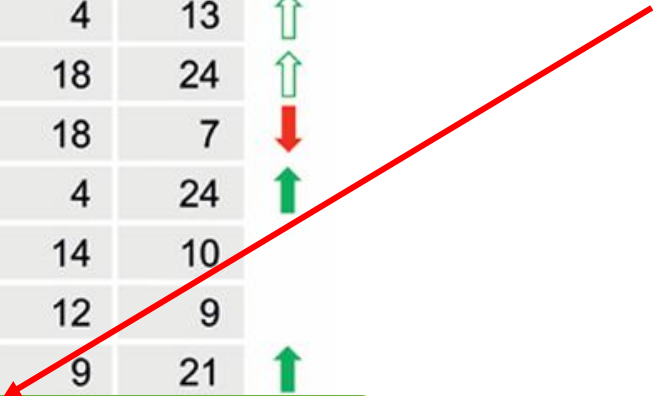


Progress indicators 2023 Ranking - Comparison to 2020

	2023	2020	
Austria	14	13	
Belgium	21	22	
Bulgaria	25	13	↓
Croatia	21	11	↓
Cyprus	18	22	
Czech Rep.	7	17	↑
Denmark	9	2	↓
Estonia	8	5	
Finland	1	1	
France	24	19	
Germany	11	17	↑
Greece	13	11	
Hungary	26	27	
Ireland	2	19	↑

	2023	2020	
Italy	14	7	↓
Latvia	21	13	↓
Lithuania	2	6	
Lux	6	3	
Malta	26	26	
NL	4	13	↑
Poland	18	24	↑
Portugal	18	7	↓
Romania	4	24	↑
Slovak Rep.	14	10	
Slovenia	12	9	
Spain	9	21	↑
Sweden	14	4	↓

Sverige har tappat 10 placeringar i EEW:s utvärdering

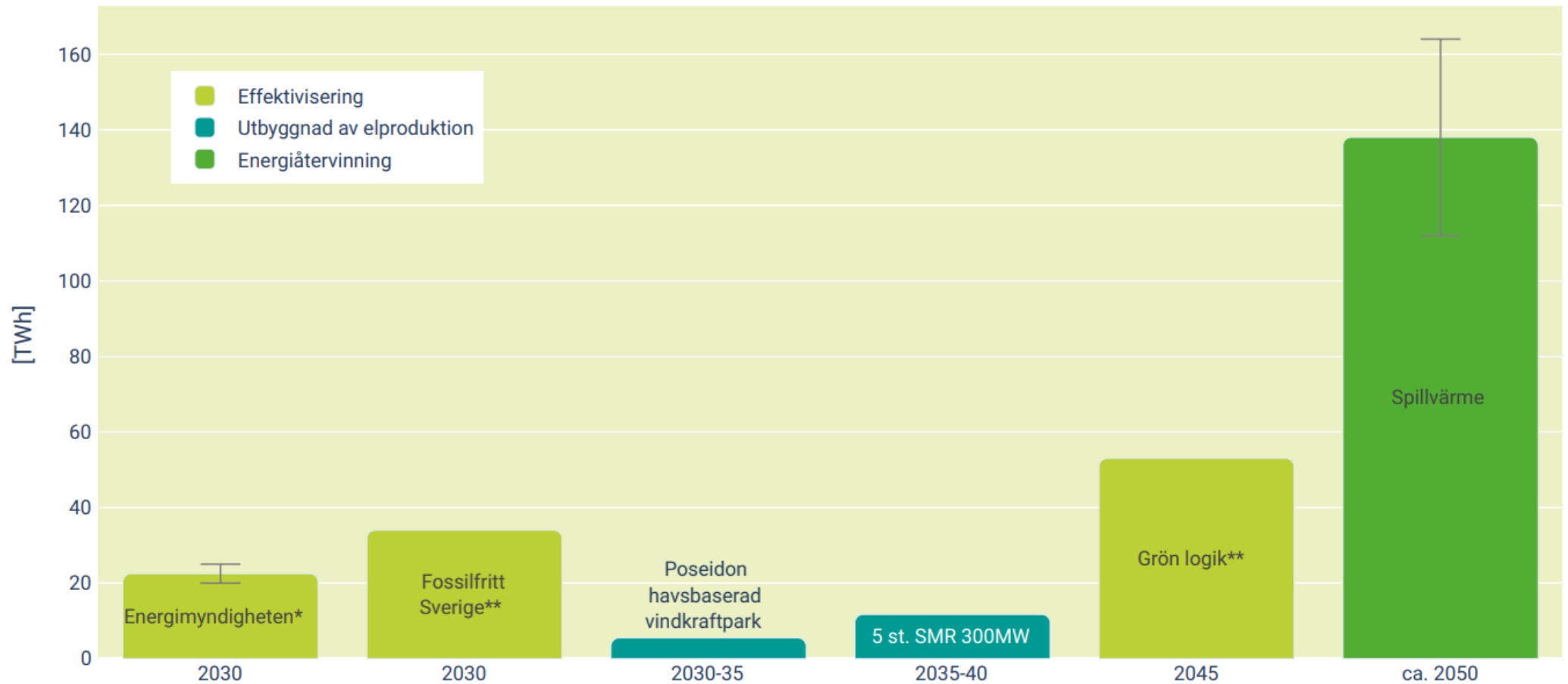


Source: EN, EEW survey



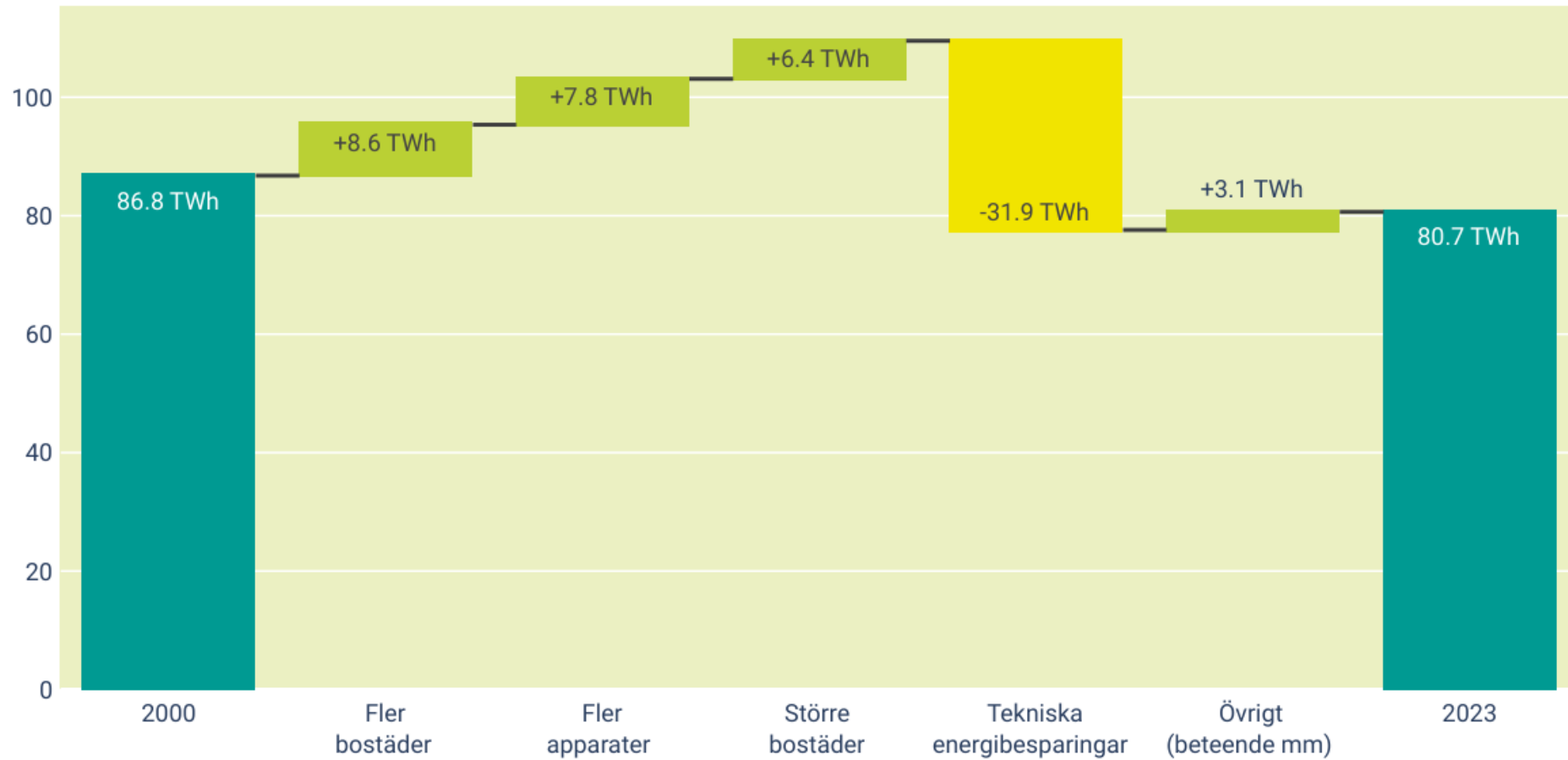
# God nyhet!

## Dagens energislöseri = enorm effektiviseringspotential



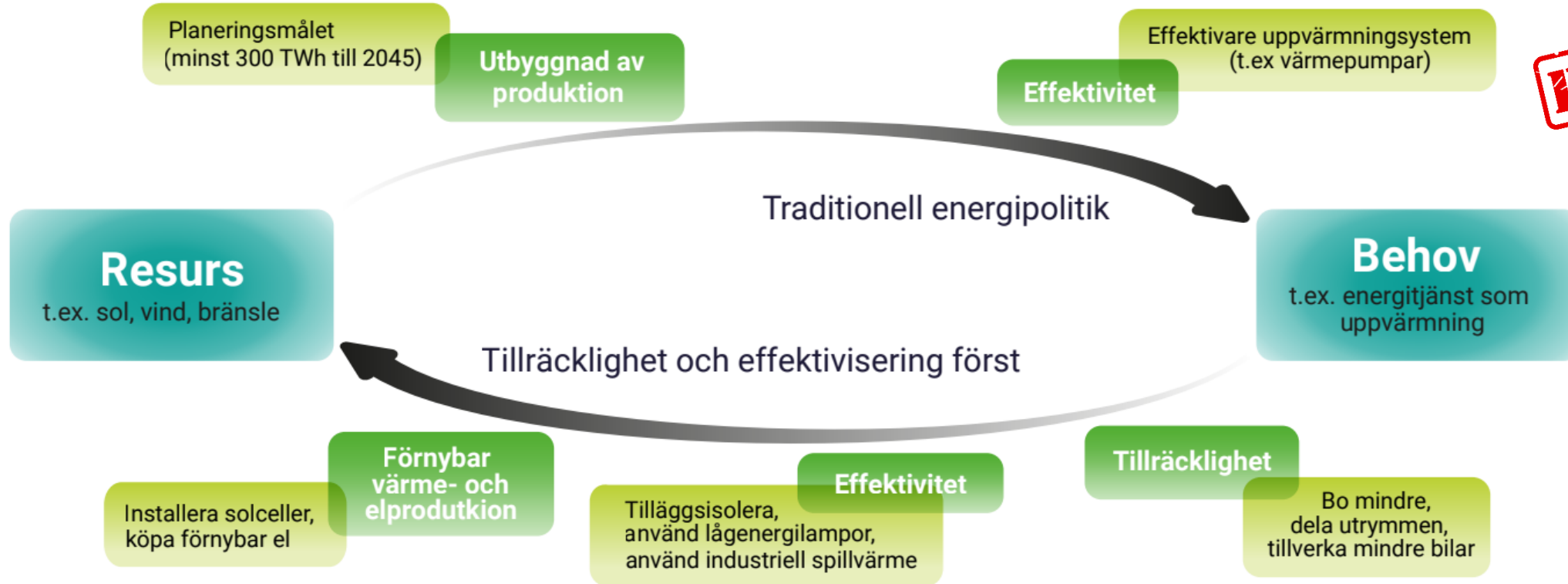


# Rekyleffekter





# Energieffektivisera först...



Energitillräcklighet: skapa en strukturerad minskning av energianvändningen samtidigt som energifattigdom utplånas

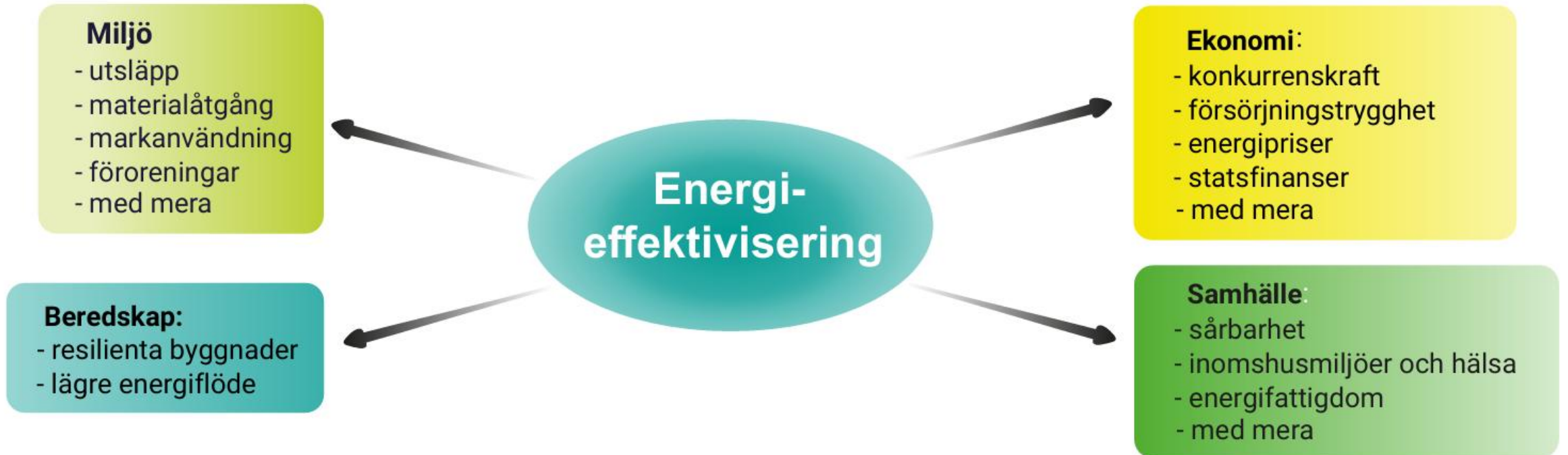


## Principen om energieffektivisering först (EE1)

- Förordning om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder ([2018/1999](#)):  
"att inom energiplanering, samt i politiska beslut och investeringsbeslut, ta största möjliga hänsyn till alternativa kostnadseffektiva energieffektivitetsåtgärder till förmån för effektivare energiefterfrågan och energiförsörjning, framför allt med hjälp av kostnadseffektiva energibesparingar i slutanvändningsledet, initiativ till efterfrågefleksibilitet samt effektivare omvandling, överföring och distribution av energi, varvid målen för de respektive besluten fortfarande uppnås."
- Art. 3.1 i den reviderade energieffektiviseringsdirektivet (EED [2023/1791](#)):  
"I enlighet med principen om energieffektivitet först ska medlemsstaterna säkerställa att energieffektivitetslösningar, inbegripet resurser på efterfrågesidan och systemfleksibilitet, bedöms vid planerings-, policy- och större investeringsbeslut till ett värde av mer än 100 000 000 EUR vardera eller 175 000 000 EUR för transportinfrastrukturprojekt som rör följande sektorer:
  - Energisystem
  - Andra sektorer än energisektorn, i de fall då dessa sektorer påverkar energianvändningen och energieffektiviteten, inbegripet byggnads-, transport-, vatten-, informations- och kommunikationstekniska (IKT) sektorerna, samt jordbruks- och finanssektorerna."



# Mångfasetterade nyttor av energieffektivisering





## Våra 5 krav från rapporten

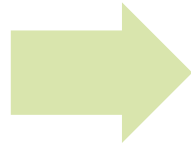
1. Inför omgående principen om energieffektivisering först i svensk lagstiftning
2. Slopa "planeringsmålet" om minst 300 TWh till 2045
3. Säkerställ efterlevnad med energianvändningsmålet från EED
4. Inför ett ambitiöst mål för energitillräcklighet för att skapa en strukturerad minskning av energianvändningen samtidigt som energifattigdom utplånas
5. Stärk incitamenten för energibesparingsåtgärder (se vår rapport Rättvis klimatomställning i praktiken)



## Regeringens nya kvalitativa effektiviseringsmål

Det tidigare nationella målet om energieffektivisering

- Mått: energiintensitet
- Siffersatt: -50%
- Tidsatt: till 2030



Det nya målet

- Kvalitativ: "Energianvändningen i Sverige ska vara effektiv"

**Motivering: Dagens effektiviseringsmål missgynnar anläggningar med termiska förluster.**





## 12 styrmedelsförslag

- Progressiv energiskatt
- Inkomstprövat elstöd vid pristoppar
- Stöd till energieffektivisering i flerbostadshus
- Renoveringar av offentliga byggnader enligt Energieffektiviseringsdirektivet
- Styrmedel för spillvärme som inte tillvaratas (lokalisering av industri och datahallar)
- Total utfasning av direkt verkande eluppvärmning
- Uppsökande energi- och klimatrådgivning
- mm

## Rättvis klimatomställning i praktiken

Rapport

Så ställer vi om Sveriges persontransporter och energianvändning





## Fler åtgärder

- Gå förre i implementering av EPBD för t.ex. offentliga byggnader
- EED: 1,9% årlig energibesparing för den offentliga sektorn och 3% renoveringstakt
- Lokal energiplanering
- Marknadsbaserade styrmedel
  - Vita certifikat
  - Omvänt auktionssystem (t.ex. policylab i Göteborg)

May 29, 2026

EU countries must implement the directive into national law.

2030

All new buildings must be zero emission. The worst-performing 16% of existing buildings must improve energy efficiency. Non-residential buildings will have to comply with MEPS.

2050

Entire EU building stock must be zero-emission.

